

CHTELNIČAN

štvrt'ročník obce Chtelnica

1208

1. písomná zmienka

ROČNÍK X.

JANUÁR - MAREC 2020

ČÍSLO 1

Fašiangy 2020

Obdobie fašiangu trvá od krstu Krista Pána, až do popolcovej, resp. „škardej“ stredy. Táto časť v roku však nie je vždy rovnaká, raz je dlhší, raz zasa kratší fašiang. Je to obdobie veselí, zábav, plesov a v minulosti to boli často i svadby. Fašiangovým vyvrcholením v našej obci sú už vždy posledné tri dni.

Tohtoročný záver fašiangu, pripadol na dátum 23. - 25. 02. 2020. Po požehnaní od pána farára Nitrana, už nič nebránilo šabloníkom dodržať tradíciu i tento rok. Z fondu na podporu umenia, sa podarilo obci vybaviť finančnú dotáciu na nové pánske i dámske kroje pre šabloníkov a šabloničky, za čo vedeniu obce patrí veľké poďakovanie. V novom šate, pripomínajúc roky minulé, bolo ustrojených 13 mládencov - hajdúch Marek Turanský, richtár Michal Tomašovič, Lukáš Turanský, bratia Juraj, Martin a Jakub Lukáčikovci, Matej Lukáč, Matúš Tomašovič, Andrej Fekete, Miroslav Brisuda, Adam Hlúch, Marián Brisuda, Denis Kyselica a 8 dievčat - Tatiana Kičinová, Simona Kičinová, Katka Damaškovičová, Renáta Blahová, Simona a Patrícia Homolové, Karin Rechteriková a Barbora Brisudová. Tak ako minulý rok, bolo od šabloníkov pripravené pohostenie na námestí. V pondelok nás navštívili aj deti zo ZŠ vo Vrbovom, ktoré boli obdarované čokoládami.

Na záver sa utorok v Kultúrnom dome uskutočnilo pochovávanie basy. O program sa postarali divadelník Ivan Prvý a Jozef Machovič z Dechtíc. Ďakujeme každému, kto akokoľvek pomohol pri zorganizovaní tejto tradície.

Text: Marek Turanský

Foto: Peter Lukačovič

Šabloníci v novom šate

DH Chtelničanka

Z OBECNEJ MATRIKY

Srdečne blahoželáme...

96 rokov oslávila
Štefánia Tomaškovičová

91 rokov oslávili
Mária Jurkasová
Valéria Lukačovičová

85 rokov oslávila
Terézia Suchánová

80 rokov oslávil
Štefan Pásztor

Vitajte medzi nami!

Adam Čičmanský
Tobias Halás
Vincent Jankovič
Michal Petrik
Karolína Hlúchová
Matej Reško
Adela Blanáriková
Nela Blanáriková
Sofia Jarábiková

S úctou spomínáme...

Gabriela Lukačovičová 93 r.
Veronika Vrábľová 86 r.
Roth Jaroslav 73 r.
Pavol Boledovič 61 r.
Valéria Lukačovičová 91 r.

V tomto kalendárnom roku
môžete využiť možnosť
poskytnutia

2%

z dane za rok 2019
pre TJ Družstevník
Chtelnica.

Dňa 25. 2. 2020 zomrel vo veku nedožitých 90 rokov dlhoročný obvodný lekár v Chtelnici, MUDr. Eduard Karaba. O zdravie pacientov z Chtelnice a okolitých obcí Nižná a Dolný Lopašov sa staral presných 52 rokov, ako sám hovoril - bez jedného dňa svojej práceneschopnosti. Do zdravotného strediska nastúpil 27. 4. 1959 a na zaslúžený odpočinok odišiel 1. 2. 2012. Poznal a liečil aj tri generácie svojich pacientov, čo je iste raritou. Zaslúžil sa aj o rozvoj zdravotníctva a zdravotníckej osvetu v obci.

Dňa 2. marca sa mnohí s ním prišli rozlúčiť na piešťanský cintorín, ktorý bude miestom jeho odpočinku. O tom, že bol obľúbený a jeho pacienti naňho nezabudli ani po jeho odchode, svedčila ich hojná účasť na pohrebnom obrade. Česť jeho pamiatke.

Text: Mgr. Ružena Lukačovičová Foto: Petra Bašnáková

Večer fašiangovej histórie v obci

Fašiangové slávnosti možno považovať za veľký kultúrny symbol našej obce. Udržiava sa v Chtelnici rok čo rok, už takmer tri storočia. V tomto roku ešte pred tradičným „skákaním pod šable“, sa organizátori práve pre dlhovekosť tohto zvyku, rozhodli usporiadať dňa 18. 01. 2020, špeciálny večer fašiangovej histórie v Kultúrnom dome v Chtelnici.

Program tvoril príhovor, ktorý obsahoval aj historické fakty o vzniku fašiangov, premietanie fotografií od roku 1940, spoločné skákanie všetkých šablovníkov a ľudová zábava, o ktorú sa postarala DH Chtelničanka a harmonikár z Topolčian. „Pod šable“ si skúsili zaskákať aj tí najmenší, niektorí by sa isto nestratili ani medzi „veľkými šablovníkmi“. Veríme, že sa medzi nimi nájde veľa nasledovníkov.

Viac ako 300 ľudí rôznej generácie

si našlo cestu do Kultúrneho domu v Chtelnici, aby stretlo priateľov, rodinu, z n á m y c h a pri historických fotografiách si z a s p o m í n a l i na mladosť a pekné fašiangové časy, ktoré majú všetci isto radi. Nechýbalo chutné občerstvenie ako guláš, alebo

rôzne zabíjačkové špeciality.

Myšlienku akcie sa splniť podarilo. Výťažok bol použitý na nedeľné fašiangové pohostenie na námestí.

Text: Marek Turanský

Foto: Peter Lukačovič

Dobrovoľný hasičský zbor informuje

Fotografia z odovzdávania nového hasičského auta

Dňa 24. 01. 2020 sa konala výročná členská schôdza dobrovoľného hasičského zboru Chtelnica, na ktorej členovia zhodnotili svoju činnosť za rok 2019. V minulom roku zbor obnovil svoju činnosť.

Počas upratovacej brigády hasičskej zbrojnice dobrovoľní hasiči objavili mnoho historických predmetov, dokumentov a oblečenia, z ktorých vytvorili prezentáciu histórie dobrovoľného hasičstva v Chtelnici. Výstava sa nachádza dočasne na hasičskej zbrojnici a je v pláne počas tohto roku jej presun do priestorov múzea v Chtelnickom kaštieli.

Počas decembra sa podarilo zrekonštruovať PS12 (prenosná striekačka) a dobrovoľní hasiči sa zúčastnili pílčického kurzu. Počet členov hasičskej mládeže stúpol zo siedmich na trinástich mladých hasičov. Chystáme sa pre nich na jar nakúpiť oblečenie a výstroj potrebnú na súťaže, na ktorých budú reprezentovať našu obec.

V tomto roku chceme pre občanov zvýšiť osvetu o protipožiarnej prevencii a vypomáhať obci a občanom s údržbou nášho okolia - čistenie vodných tokov, výrub starých stromov a podobne.

Dňa 29. 01. 2020 si hasiči prevzali z rúk ministerky

vnútra Ing. Denisy Sakovej PhD., kľúče od nového Iveco Daily CAS15 (cisternová automobilová striekačka).

S prichádzajúcou jarou, teplým a suchým počasím, sa opäť objavujú prípady vypaľovania suchej trávy. Je to obdobie, ktoré je charakterizované enormným nárastom vzniku požiarov v prírodnom prostredí. Dôvodom je zámerné vypaľovanie trávy, spaľovanie lístia a konárov. Tento nezmyselný zlozvyk nenahradí pracovitú ruku ani starostlivosť o pozemok. Iba na krátky čas sa pred oči stratia staré a suché byle, ale neobrobená a neudržiavaná plocha tu bude zas.

Úmyselným a cieľavedomým vypaľovaním dochádza k porušovaniu zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov. Zároveň sa porušuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Za porušenie týchto zákonov môžu občania dostať vysoké pokuty. Občan môže dostať pokutu do 332 eur, právnická osoba až do 16 596 eur. V prípade, že sa stanete svedkom nedovoleného vypaľovania, mali by ste takúto skutočnosť ohlásiť na políciu (t. č. 158).

Text a foto: Bc. Matej Molnár

Ministerka vnútra pri prenechávaní kľúčov

Koncoročný stolnotenisový turnaj

Účastníci Stolnotenisového turnaja

Posledný víkend v roku patril opäť stolnotenisovým nadšencom a priaznivcom tohto športu. V telocvični základnej školy sa odohral už 8. ročník vianočného stolnotenisového turnaja. Zúčastnilo sa 20 hráčov. Súťažilo sa v troch kategóriách. Oblúbenú kategóriu

štvorhier mixu vyhral Marek Skýpala spolu s Marekom Kičinom, ktorí vo finále porazili dvojicu Matej Piačka a Matej Kadúc. V kategórii neregistrovaných obhájil svoje prvenstvo z minulého roku Jozef Petráš, ktorý vo finále porazil Michala Mihálíka. Nakoniec v poslednej kategórii registrovaných Jakub Vlkošič zdolal vo finále Romana Rešku. V priebehu turnaja sa bolo na čo pozerieť, hráči predvádzali atraktívne výmeny a často aj údery hodné veľkého potlesku prítomných.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým, ktorým akokoľvek dopomohli k tomu, aby sa turnaj podarilo zorganizovať.

Text a foto: Archív STO Chtelnica

Stretnutie absolventov ZDŠ v Chtelnici po päťdesiatich rokoch

(Čože je to päťdesiatka alebo jedna päťka, žiadna päťka)

Číslo päť má v živote človeka magickú hodnotu. Týka sa to i školských lavíc. Predtým, než sme do nich zasadli sme si v piatom roku života ešte užívali bezstarostné detstvo.

V ňom nastal zlom, keď ako šesťročné deti sme sa začínali formovať po vzdelávacej stránke. Prešlo ďalších päť rokov, ukončil sa piaty ročník základnej deväťročnej školy a začalo sa obmieňať zloženie tried a zvykanie si na nových spolužiakov. V prípade našej povinnej školskej dochádzky sa toto číslo vkladalo i do zloženia tried a to tak, že sme sa ako šiestaci zišli v budove kaštieľa z piatich dedín – Chtelnice, Dolného Lopašova, Lančára, Kočina a Nižnej.

Taktiež samotný areál, či už symbolicky alebo reálne pozostáva z piatich historických budov, hlavná budova kaštieľa so štyrmi baštami. Aby z tohto kaštieľa vyšiel mladý človek pripravený do ďalšieho, ešte stále prebiehajúceho vzdelávacieho procesu, musel byť preverovaný vo vedomostiach a zručnostiach. Ak niečo nezvládal a platí to i dnes, tak je hodnotený klasifikačným stupňom nedostatočný, ktorý sa už mnoho rokov stále pomenováva ako päťka. Dostať ju do vtedajšej žiackej knižky a klasifikačného hárku bolo nepopulárne, ale ako to medzi nami chodilo, pridružovali sme k nej ďalšiu číslicu – nula, čím vzniká medzi žiakmi dlhodobo tradovaná fráza: „Jedna päťka, žiadna päťka.“

Pre tých, ktorí sme školu končili v roku 1969 to platilo i vo vylepšenej forme, pretože 96 žiakov ukončilo „zédéešku“ bez jedinej päťky. Tú, ktorú sme vtedy mali vo svojom vienku bola iba na konci nášho veku, pretože väčšina z nás končila ako 15-ročná. Vydané vysvedčenie bolo prvým certifikátom pre vstup do ďalšieho, budúceho vzdelanostného osudu života, ktorý sa nám začal naplňovať na SVŠ-kách, stredných školách alebo učilištiach.

Od spomínanej periódy ukončenia školy, ktorá bola na konci jari (a vtedy bohužiaľ i na konci ukončenia Pražskej jari) a začínajúcom letnom období sme si tohto roku v jesennom období, konkrétne 26. novembra 2019 pripomenuli päťdesiat ročný čas opustenia školy formou tradičnej stretávky. Tú pravidelne uskutočňujeme každých päť rokov. Stretávka neprebehla v škole, ale na opačnom konci Chtelnice v Krčme u Bociana, pretože takáto ustanovizeň sa volí i pri oslavách okrúhleho životného jubilea. Tým najčastejšie býva päťdesiatka. Pri nej sa už dávno zabudlo na päťky zo školy. Za polstoročné časové obdobie už nezískavame úradný doklad, ale päťdesiatka je podložená vysvedčením, ktoré vystavil život. Niektoré jeho výsledky sa dajú vyčítať v konkrétnych hodnotách, niektoré sa iba konštatujú alebo cítia. Najradšej tieto výsledky bilancujeme vyslovením ďalšej vety: „Čože je to päťdesiatka.“

Pre tých, ktorí sme sa zišli, sme sa stretli s päťkou i v inom vekovom vyjadrení. Opäť väčšina z nás si ju nesie

v osobách 65-ročných, ktorí ako na konci školy, dnes tiež vchádzajú do jesene, ale tento raz vekovej.

Vďaka organizátorkám stretnutia, pani Emílii Bocianovej a Miroslavy Prvej, a dobrej nálade tých, ktorí pozvanie prijali, alebo tých, ktorí sa naň mohli dostať, sme sa na chvíľu ocitli v príjemných spomienkach na nezabudnuteľné obdobia detstva, dospievania a pobytu v škole.

Text: Ján Piešťanský
Foto: Emília Bocianová

Spolužiačky na stretnutí v novembri

Spoločná fotka zo stretnutia

Spolužiaci na stretnutí v novembri

Beseda so spisovateľom Branislavom Jobusom

Dňa 17. decembra 2019 sa uskutočnila v školskej knižnici v Chtelnici beseda so spisovateľom Branislavom Jobusom, ktorý prišiel medzi nás z neďalekého mesta Vrbové. Po uvítaní pána spisovateľa a všetkých prítomných vystúpili žiaci 3. A triedy so scénkou, ktorú napísal náš hosť. Boli to nasledovní žiaci: Marina Jankovičová, Karin Križanová, Alexis Prvá, Marek Honza, Oliver Slabý, Alex Kúdela. Martin Hlaváč predniesol báseň o Vianociach. Program nacvičila pani učiteľka Janovičová, za čo jej patrí vďaka. Besedy sa zúčastnili aj žiaci 6. ročníka.

Pán spisovateľ sa potešil pripravenému programu a prihovoril sa deťom o tom, ako si plní svoje sny odkedy abstínuje (15 rokov) a odvtedy začal tiež písať. Hovoril o svojej ceste na severný pól a do Indie a oboznámil nás so svojou tvorbou. Spisovateľovo rozprávanie bolo spontánne a zároveň vtipné, spostené piesňami, nikto sa nenudil. Na povzbudenie pre každého bola jedna z piesní – uvádzam krátky úryvok z piesne o zvone: „Vydržat' to musíš. Keď v živote sa potkneš a opustí ťa sila, nevzdávaj to nikdy. Nelám palicu, v hlave nosíš šancu na zázrak.“ Beseda bola ukončená poďakovaním a predajom kníh. Pre knižnicu boli tiež zakúpené knihy.

Prajem pánovi spisovateľovi, všetkým čitateľom aj budúcim čitateľom, aby nosili v hlave šancu – nádej na zázrak v akejkolvek situácii ako odznelo v piesni. Nech vám táto nádej dáva novú silu.

Text: Ing. Mariana Beňovicová
Riaditeľka Obcej knižnice
Foto: Archív obce

Spisovateľ Branislav Jobus rozpráva deťom o svojej tvorbe

Žiaci 3. A predvádzajú scénku z knihy

Marec, mesiac kníh

Žiaci pri kreslení literárnych hrdinov

Pri príležitosti mesiaca kníh prišli navštíviť Obecnú knižnicu žiaci 5.A a 5.B triedy, boli oboznámení s knižničným poriadkom a s literárnymi žánrami pre ich vekovú skupinu. Žiaci sa zapojili do literárno - výtvarnej súťaže, každý zo žiakov nakreslil svojho obľúbeného literárneho hrdinu. Počas kreslenia si vypočuli úryvky z dvoch kníh. Najkrajšie kresby budú ohodnotené knihami. Ostatní zapojení žiaci dostali nálepky.

V mesiaci marec škôlkari taktiež navštívili našu Obecnú knižnicu, vypočuli si úryvky z dvoch knižiek, boli oboznámení s knižničným poriadkom, prezreli si knihy pre ich vekovú kategóriu. Neskôr priniesli do knižnice svoje kresby na výstavku a odniesli si knihy s rozprávkami od P. Dobšínskeho.

Text: Ing. Mariana Beňovicová
Riaditeľka Obcej knižnice
Foto: Archív obce

Knižné ilustrácie v Malokarpatskej galérii

Filip Horník a spisovateľ Branislav Jobus

Na sklonku kalendárneho roka 2019 bola v Malokarpatskej galérii otvorená výstava výtvarníka Mgr. Art. Filipa Horníka, ArtD. s názvom Knižná ilustrácia.

Filip Horník sa venuje predovšetkým ilustrácii detských kníh. Tento mladý talentovaný absolvent Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, kde neskôr absolvoval aj doktorandské štúdium, má za sebou množstvo úspešných výstav na Slovensku i v zahraničí. Skutočnosť, že prišiel vystavovať do Chtelnice, nás teší dvojnásobne, pretože po mame je tak trochu Chtelničan.

Priestory Malokarpatskej galérie na chvíľu ožili farebnými postavkami zo známych i menej známych rozprávkových príbehov. Návštevníci sa tak mohli na chvíľu vrátiť späť

do detských čias a opäť sa ponoriť do detského sveta snívania a fantázie. Ako sám autor hovorí, práca na knižných ilustráciách je pre neho dobrodružstvom, je to ponorenie sa do sveta, ktorý je farebný a pestrý. Povolanie ilustrátora podľa neho umožňuje dešifrovať farebné nápady úžasných myslí. A o tom, že to Filip robí znamenite, svedčia aj desiatky kníh s jeho ilustráciami. Niektoré si mohli návštevníci i prezrieť. Medzi nimi aj knihu Braňa Jobusa - Na zbernom dvore, ktorý prišiel aj s manželkou na vernisáž autorovi zahrať i zaspievať. Výstava trvala od 7. 12. 2019 do 19. 1. 2020.

Text: Mgr. Ružena Lukačovičová

Foto: Matej Slabý

Jedna z vystavovaných ilustrácií

Výstava fotografií Karola Belasa

Hudobník Aleš Švec, kurátor výstavy Martin Valo a autor Karol Belas

Výstavu knižnej ilustrácie od 25. 1. 2020 vystriedala výstava fotografií fotografa Karola Belasa z Piešťan. Výstava niesla symbolický názov Ohliadnutie. Autor vystavoval prevažne

čierno-biele fotografie, ktoré vznikli v priebehu 15 rokov v období rokov od 2004 do roku 2018.

Karol Belas sa fotografickej tvorbe venoval už od mladosti. Po dlhšej prestávke sa vrátil

k fotografovaniu a od roku 2006 sa pravidelne zúčastňuje na súťažných prehliadkach amatérskej fotografickej tvorby Fotokursalón, Trnavský objektív a AMFO, na ktorých získava popredné ocenenia. Námety pre svoje okolie hľadá najmä vo svojom bezprostrednom okolí, ktoré dôverne pozná. Jeho tvorbu všetkým prítomným na vernisáži zaujímavo priblížil kurátor výstavy Martin Valo z Piešťan.

V hudobnom programe vystúpili pesničkár Aleš Švec a hudobník Ivan Sabo z Hlohovca. Výstava trvala do 15. 3. 2020.

Text: Mgr. Ružena Lukačovičová

Foto: Matej Slabý

Vystavované fotografie Karola Belasa

V tieni Izraela

Chtelničanka Petra Bašnáková strávila štyri mesiace v Izraeli, ktorý je nazývaný aj Svätá zem. Oslovili sme ju, aby sa s nami podelila o svoje spomienky na túto krajinu...

Keby mi niekto pred pol rokom povedal, že na vlastnej koži zažijem priame ostreľovanie Izraela Gazou, večerné sirény a lietajúce stíhačky ponad hlavami tak nízko, že si nepočujete vlastného slova, násilné protesty proti Benjaminovi Netanjahuovi či hraničnú políciu zatýkajúcu palestínske deti a nakoniec aj slzný plyn, či strach z deportácie, neuverila by som. Vlastne stále tomu nemôžem uveriť. Tak veľa za tak krátky čas. Aj takýto bol môj študijný pobyt v zahraničí, presnejšie na Bezalel Academy of Arts and Design vo východnom Jeruzaleme, kde som strávila posledné štyri mesiace svojej existencie. Tam sa to všetko začalo. Moja cesta plná túžby za poznaním a spravodlivosťou.

Pred mojím odletom do svätej zeme ma každý varoval pred nebezpečenstvom, ktoré na mňa čaká po prekročení hranice medzi Palestínou a Izraelom. *Nebezpeční a zlí ľudia plní nenávisti. Arabi. Moslimovia. Teroristi, ktorí celé dni čakajú len na to, aby mohli ublížiť. „Neopúšťaj Jeruzalem, aj tak budeš v nebezpečenstve.“* Takýchto múdrostí

a rád som dostala neúrekom, no ani jedna nebola od človeka, ktorý by zažil jednu zo spomínaných hrozieb. Odkiaľ o nich vedeli? Z médií...

Bezalel, univerzita, ktorá mi bola školou života, sa nachádza na samotnom konci Jeruzalema, na kopci Mount Scopus, za ktorým okrem začínajúcej Júdskej púšte nič nie je. Teda aspoň som si to myslela, pokiaľ som cez okno univerzitnej knižnice nezazrela rozpínajúcu sa chátrajúcu masu betónu a kameňa priam od jej základov. Po detailnejšom zameraní sa na túto monumentálnu mozaiku, som v jej útrobách zazrela ľudí, ukrývajúcich sa pred obrnenou hraničnou políciou vybavenou obrovským arzenálom slzného plynu, ktorý sa neboja použiť. Toto okamžite prilákalo moju pozornosť. Pridala som sa k skupine mladých ľudí, ktorí organizovali protesty proti násilnému správaniu sa voči obyvateľom východného Jeruzalema. Neskôr som sa zúčastnila niekoľkých večerných „operácií“, kde našim cieľom bolo nasledovať vojakov a zaznamenávať ich brutálne riešenie problémov. To, že zatýkajú a berú do väzby maloleté deti, nie je žiadnym tajomstvom, ale bežným poriadkom v Isawiyy. Palestínska dedina, doposiaľ úspešne odrážala nátlak zo strany Izraela a nenechali sa zatlačiť za tri metre vysoký betónový múr, cez ktorý neutečie ani vánok. Prečo tak trpia? Odpoveď je veľmi jednoduchá. Narodili sa ako Palestínčania a preto si musia poniesť toto obrovské bremeno so sebou až do hrobu. Každý nech si sám odpovie na otázku, či si myslí, že je normálne potrestať dieťa plným zásahom slzného plynu, po tom, čo hodí do vojaka kameň, aby ho zahnilo preč a ochránilo tým svoju rodinu? Verte mi, nie je to príjemné, sama som slzný plyn pár krát pocítila. Prečo? Aby sme prestali šíriť pravdu. Do svätej zeme som prišla hlavne preto. Zistiť svoju vlastnú pravdu. Nie na základe toho, čo sa píše v novinách alebo toho, čo vám kto povie. Chcela som to vidieť na vlastné oči. Jedine tak

zistíte skutočnú pravdu. Netvrdím, že ľudia žijúci za múrom sú anjeli. Samozrejme, že sa nájdú aj takí, ktorí sú už od mala vedení k nenávisti. Avšak, ak chceme niekoho označiť za zlého človeka, musíme si položiť otázku prečo tomu tak je. Musíme zistiť príčinu, druhú stranu mince.

Izrael je nádherná krajina s množstvom historických miest a pamiatok, o tom nie je pochyb. No mne učarovala Palestína. Jej otvorenosť, dobrosrdečnosť a spontánnosť, ktorou prekypuje, mi dodávala ešte väčšiu silu v poznávaní. Ľudia tu žijú v skromných podmienkach a keďže je stále pod hegemoniou Izraela, ktorý im obmedzuje elektrinu a vodu, ktorej je najmä počas letných mesiacov nedostatok, nemôžu si dovoliť užívať si materiálny život ako ľudia žijúci na druhej strane steny. A ani nechcú. Nemajú toho veľa, no napriek tomu som šťastnejších a vyrovnanjších ľudí v živote nestretla. Podelia sa aj s tým posledným kúskom chleba, ktorý majú.

Nemôžeme hádzať všetkých ľudí a krajinu do jedného vreca na základe zopár omylov, ktoré sa stali v minulosti. To je len zlomok z toho, aká je v skutočnosti pravda. A práve kvôli predsudkom a obavám ju nemôžeme vidieť. Verte mi, je krásna.

Text: Petra Bašnáková

Foto: Petra Bašnáková, Eagel Sager

Sebavedomie detí rozvíjame i prostredníctvom umenia

U detí v predškolskom veku sa objavuje aktivita a iniciatíva, ktorá sa uplatňuje v rámci prenikania do širšej spoločnosti a ovplyvňuje tak rozvoj vlastného sebavedomia.

Deti sú veľmi zvedavé a rady sa zúčastňujú každej novej činnosti. Majú potrebu potvrdiť tak svoje kvality. Deti taktiež začínajú riskovať a dobývať. Táto iniciatíva má však svoje hranice a tie sú pozorované práve na vlastnom svedomí dieťaťa, a to schopnosti prežívať vinu, počuť varovný hlas, ktorý ho núti vzdať sa toho, po čom tak túži. Schopnosť cítiť vlastnú vinu, sa utvára už v predškolskom období. Dieťa, ktorému sa táto schopnosť nepodari objaviť, sa môže stať nebezpečným pre svoje okolie. Na druhú stranu existuje možnosť, že sa schopnosť rozvinie až do takých rozmerov, kedy má dieťa neustále strach, že urobí niečo zle, že poruší normu, ktorá mu bola vštepovaná a bojí sa akokoľvek prejavíť. Preto je dôležité u detí rozvinúť zdravé sebavedomie a vybaviť ho tak do jeho života.

V materskej škole využívame i umenie a umelecké činnosti ako prostriedok na komplexné formovanie a rozvíjanie osobnosti detí. Využívanie akejkoľvek formy umenia v predškolskom veku prináša benefity akými sú: zvyšovanie sebavedomia, vzbudenie väčšieho záujmu o tvorbu, či obohatenie sa vedomosťami o umení. Umelecká činnosť tak isto pomáha mozgovým bunkám malých detí správne rásť a vyvíjať sa, čo zároveň zväčšuje kapacitu mozgu potrebnú na učenie.

Deti, ktoré majú možnosť stretávať sa s umením, poznávajú ho a byť aj zainteresované na akomkoľvek procese tvorby, nadobúdajú nielen umelecké vzdelanie a možnosť lepšie porozumieť umeniu, ale zároveň získavajú možnosť zlepšiť si slovnú zásobu, nadobúdajú zručnosti potrebné pre školskú zrelosť, chápajú hudobnú tvorbu. Umenie im prináša lepšiu možnosť sebauvedomenia a sebapoznania. Pretože dôležitým prvkom v živote detí je hra, poskytnutie priestoru na učenie sa základným konceptom pomocou umenia je pre deti predškolského veku najlepšia možnosť, ako porozumieť svetu okolo nás.

Sebavedomie, ako som už vyššie spomínala, sa začína rozvíjať v detskej osobnosti už v najmladšom detskom veku a jeho rast formuje základ, z ktorého potom dieťa čerpá pocity o sebe samom, o vlastnej hodnote a dôležitosti. Pretože malé dieťa v tomto veku ešte len začína získavať pocity o sebe samom ako individualite, predškolský vek je kritickým obdobím, kedy je nutné podporiť jeho vývoj k samostatnosti a sebavedomiu. Deti sa väčšinou veľmi rady venujú akejkoľvek forme umeleckej aktivity a zo spoločnej tvorby získavajú pocit uspokojenia. Časť uspokojenia pramení práve zo skutočnosti, že dokážu samostatne manipulovať a kontrolovať predmet ich tvorby. Vyrobiť niečo samostatne a cítiť pocit uspokojenia a hrdosti, to všetko prispieva k budovaniu a podpore vlastného sebavedomia. Deti sa prostredníctvom ocenenia, či kritiky ich diela od dospelých učia veľa aj sami o sebe.

Umenie má veľa tvárí a malé deti sú schopné participovať sa na všetkých jeho druhoch, pokiaľ je im prezentované na vhodnej úrovni. Umelecké činnosti, ktoré realizujeme v materskej škole zahŕňajú výtvarné činnosti, ako tvorbu zameranú na formovanie tvarov, alebo hru s farbami, materiálmi, ale i hudobné činnosti, hry s tónmi, hry s jazykom,

slovami, textami a tiež dramatické a pohybové činnosti. Všetky tieto činnosti uskutočňujeme formou edukačných aktivít a hier.

Štruktúru každej aktivity a hry tvorí konkrétny cieľ, ktorým sledujeme určitý posun dieťaťa v istej sociálno-emocionálnej spôsobilosti. Cieľ je určujúci pre realizáciu celej hry, či aktivity. Tá je uskutočňovaná ako sled edukačných situácií s jednotlivými učebnými požiadavkami, ktoré sú tvorené súborom vzájomne súvisiacich učebných činností detí, ktoré navodzujeme prostredníctvom učebných úloh.

Výsledkom opakovaných činností z výtvarnej, hudobnej a dramatickej oblasti je nadobudnutá kompetencia, resp. spôsobilosť. Každá aktivita začína vstupnou motiváciou, navodením situácie, ktorá vychádza zo samotného obsahu hry, aktivity. Realizáciou edukačných aktivít sa u detí prelomujú bariéry, sú uvoľnené, spontánne sa zapájajú a následne sa cítia hodnotnejšie, schopnejšie a úspešnejšie vo všetkom, čo robia.

Text: Mgr. Martina Franeková

Foto: Archív MŠ

Deti so svojimi výtvarmi

Kreatívne aktivity

Deti pri maľovaní

Školský ples a karneval

Po roku, v tradičnom čase, rodičia spolu so školou pripravili všetko potrebné, aby sa mohol začať ďalší školský ples. 25. januára 2020 sa začala v prekrásne vyzdobenej sále plesová slávnosť tanečným programom detí, ktoré navštevujú CZUŠ Vrbové v našej škole. Ich vystúpenia sú už tradične veľmi milé a hostia sa na ne vždy veľmi tešia. Druhé vystúpenie však sledovali naši vzácní hostia so zatajeným dychom. Videli sme totiž pani Beátu Mitasovú pri cvičení na stuhe. Toto dychberúce vystúpenie bolo nádherným začiatkom dlhého večera. Od úvodných kôl sa na tanečnom parkete zabávali nielen tanečné páry, ale aj celé skupiny. Z nich pomerne veľkú časť tvoria hostia, ktorí prichádzajú na náš ples opakovane. O hudbu sa tento rok postaral DJ Stacho. V rytme tejto hudby ubiehali hodiny zábavy veľmi rýchlo. Popri vynikajúcom jedle, víne a dezertoch si prítomní zvečnili neobyčajný večer kreatívnou fotografiou, ktorá im bude pripomínať dobrú zábavu. Sme veľmi radi, že vďaka viacerým príspevkom sme mohli ponúknuť kvalitnú tombolu potešujúcu väčšinu prítomných.

Chcel by som sa poďakovať Vám, hosťom, že ste prišli na náš 15. školský ples! Vďaka Vašej podpore plesu môžeme využiť získané prostriedky na skvalitnenie podmienok pre deti v škole. Veľké ďakujem patrí všetkým Vám, rodičia a učiteľia, ktorí ste sa aktívne podieľali na príprave a kvalitnom priebehu tejto akcie. Zároveň sa chcem poďakovať za pomoc "priateľom školy", pretože nám pomáhajú napriek tomu, že u nás už svoje deti nemajú. Poďakovať sa chcem PD Chtelnica, všetkým

obecným úradom obcí, odkiaľ pochádzajú naši žiaci, družstvám, združeniam, podnikateľom a ostatným sponzorom za podporu a priateľský postoj voči škole.

Tešíme sa na ďalší školský ples. Do kalendára si môžete zapísať termín 23.01.2021.

Text: ZŠ v Chtelnici
Foto: Peter Lukačovič

V tomto roku, na konci obdobia fašiangov sme privítali deti i dospelých na školskom karnevale. Opäť sme mohli sledovať celú paletu masiek, ktoré sa pod rukami detí a ich rodičov zmenili na umelecké diela. Dňa 14. februára sme znova len žasli, čo všetko je možné pretvoriť z predstáv do karnevalovej masky. Chce to veľkú dávku tvorivosti a trpezlivosti. Počas karnevalu sme obdivovali Helikoptéru, Ježibabu v bábkovom divadle, Šarkana, Medúzu, Bárbie, Planétu Zem, Hrací automat, Lietadlo. Niektorí sme sa vrátili do detských čias a na vlastné oči sme mohli vidieť Raťafáka Plachtu či Magnetofónovú pásku. Dvojsrdce nám pripomenulo, že je sviatok sv. Valentína. Deviatci nám zasa pripomenuli módu osemdesiatych rokov. Veľa princezien, bojovníkov rôznych krvných skupín a iných masiek zaplnilo krásne vyzdobenú sálu a dlhý čas sa zabávali vďaka animátorom z Krokodubu. Kto si kúpil tombolu, mohol sa tešiť na výhru z viac ako stovky cien.

Chcem sa poďakovať všetkým kolegom - učiteľom, ktorí pomáhali s prípravou a realizáciou karnevalu i žiakom, ktorí vyzdobovali školskú jedáleň. Moja vďaka patrí aj rodičom, ktorí sa podujali nám pomôcť rôznym spôsobom: príspevkom do tomboly, upečením koláčikov aj samotnou účasťou. Som vďačný aj obecným úradom za finančný príspevok i všetkým ostatným za podporu.

Sme šťastní, že sa školský karneval znova vydaril a že sme videli šťastné tváre našich detí pri fašiangovej zábave.

Text a foto: Archív ZŠ

Je čas veriť v Boha, ale aj Bohu!

(Biblia hovorí, že diabol tiež verí, že Boh je ...)

Ako sa z generácie na generáciu mení povaha ľudstva, mení sa i pôvodný význam mnohých kľúčových slov. Niektoré sme zaradili medzi archaizmy, iným sme určili iný význam. Napríklad také slovo pustovník v nás vyvoláva skôr predstavu zvláštneho samotára, čudáka a nie výnimočne múdreho rozjímavého muža, koho rady boli nasiaknuté Božou múdrosťou. Môže nám unikať i pravá podstata slova ako je viera, nádej a láska.

Viera, resp. nevera, je najčastejšie spájaná so súhlasom alebo nesúhlasom interpretovanej informácie. „Ja ti neverím, aj tak kecáš.“ „Neverím mu ani dobrý deň.“ Alebo: „Neverili by ste, koľko tam bolo ľudí“. Raz som mal rozhovor so svojim známym, ktorý tvrdil, že je veriaci, aj keď nepraktizoval vieru – neprijímal sviatosti, už má odchodené, on má vieru v srdci. Keď sa mi snažil obhájiť svoju vieru, zahrnul ma argumentmi o Božej existencii. „Presvedčil si ma, že súhlasíš s tvrdením, že Boh existuje.“ „No áno, samozrejme. O tom to predsa je.“ Bol očividne rád, že som to konečne pochopil. „Byť veriacim je predsa len o niečom inom. Biblia hovorí, že diabol tiež verí, že Boh je, a on to dokonca vie, a predsa ho nepokladáš za veriaceho.“ Náš rozhovor skončil celkom dobre, pretože keď sme sa zanedlho stretli, povedal mi so širokým úsmevom: „Už nielen verím, ale aj dôverujem.“

A presne o to ide. Učiť sa v Boha nie len veriť, ale aj veriť Bohu! Je rozdiel medzi „veriť v Boha“, teda v jeho existenciu a „veriť Bohu“, to znamená jeho Slovu! To prvé môžeme nazvať filozofickou vierou, vierou v existenciu rozumného a osobného

princípu nad nami. I keď ju nazývame vierou, nie je ľubovoľná, pretože človek môže zo stvorených vecí pochopiť, že Boh je. Biblia nad možnosťou neexistencie Boha ani neuvažuje. Biblická viera, skrze ktorú sa stal Abrahám spravodlivým v Božích očiach, to je „viera Bohu.“

Bosý chlapec stál užasnúť pred výkladom s topánkami. Triasol sa od zimy. Podišla k nemu okoloidúca pani. „Čo tam vidíš také zaujímavé?“ opýtala sa ho. „Modlím sa o topánky,“ povedal chlapec. Pani ho vzala za ruku, vošla do obchodu a poprosila predavača, aby jej dal pre chlapca šesť párov ponožiek. Potom ho požiadala o trochu vody a uterák. Pustili ich do zadnej časti obchodu. Tam pani chlapcovi nohy umyla a osušila. Predavač priniesol ponožky. Pani jeden pár navliekla dieťaťu a potom na ne obula aj topánky. Zabalili mu aj ostatné ponožky. Pohládila ho po hlave a povedala: „Teraz je to lepšie, však?“ Chlapča jej stislo ruku, zahľadelo sa na ňu očami plnými slz a opýtalo sa: „Ty si manželka Pána Boha?“

Milí Chtelníci, je čas veriť v Boha, ale aj Bohu. To predpokladá v tichosti a čo najčastejšie „sadniť si“ k Ježišovým nohám, premýšľať, hľadať spôsoby a možnosti, ako byť s Ježišom čo najčastejšie, učiť sa ho počúvať, často sa s ním osobne stretávať v Eucharistii, v jeho Slove, v bližných. A keď ho na chvíľu stratím z dohľadu, hneď premýšľať, ako ho znova nájsť.

R. Nitran, farár

Rok Božieho slova

(„Nielen z chleba žije človek...“ Mt 4, 4)

Predstav si vzrušenie, aké pociťia manželka, keď sa im narodí dieťaťko. Potom to porovnaj s tým, čo musí cítiť Boh voči Tebe. Svätý Jakub hovorí, že Boh ťa duchovne „zrodil“ mocou svojho slova (Jak 1, 18). A toto duchovné zrodienie, ktoré sa deje pri krste, prináša do srdca nášho Boha Otca radosť.

Boh však aj napriek radosti, ktorú cíti pri tvojom krste, vie, že vo svojej viere musíš neustále rásť - rovnako ako rodičia vedia, že ich novorodené dieťa má pred sebou ešte dlhú cestu. A ako mám vo viere stále rásť? Určite sa potrebujem neustále stretávať so Slovom pravdy prostredníctvom sviatostí. S Ježišom sa však potrebujem stretávať aj vo Svätom písme.

Skrze Sväté písmo sa môžem o Ježišovi veľa dozvedieť. Stretávam ho v evanjeliových príbehoch; tým, že nad nimi ustavične uvažujem, prehľubujem svoje priateľstvo s ním. Predstav si, ako sprevádzaš Ježiša počas jeho putovania, alebo ako ťa vyučuje. Je pre mňa tým reálnejší a posilňuje moju vieru v to, že je so mnou aj v tej chvíli.

Písmo formuje aj moje myšlienky a celé moje zmýšľanie. Pomáha mi čoraz lepšie pochopiť, kto je Boh a čo všetko pre mňa urobil skrze Ježiša. A pomáha mi tiež osvojiť si Božie, nie svetské hodnoty. Písmo je tiež prístupovou cestou, ktorou sa mi prihovára

Duch Svätý. Očakávaj, že pri jeho čítaní ma môže osloviť niečo, čo Pán použije, aby ma viedol, upokojil ma alebo mi počas dňa v niečom pomohol.

Na veľkonočný pondelok roku 1943 poľný kaplán vytiahol z vrecka Nový zákon a začal ho trhať. Celá rota vojakov naň hľadela, či sa nezbláznil. No on prehovoril: „Vojaci, idete do boja a mnohí sa nevrátite. Dávam vám posilu pre osobný boj. Ten je dôležitejší, než to frontové peko, do ktorého idete. Sú to slová lásky.“ Vytrhnuté stránky Písma rozdal vojakom. Ani jeden ho neodmietol.

Prečo to urobil? Bol presvedčený, že v každom príbehu a na každej strane tejto knihy je posolstvo neba. Nech pôjdu vojaci kamkoľvek - do zajatia, či na smrť, tento list zo svätej knihy ich bude sprevádzať. Nebudú sami. Boh bude na ich ceste s nimi.

Zmenilo sa odvtedy niečo? Vďaka Bohu vojna skončila a už dlhý čas žijeme v pokoji. Osobná vojna s tým, ktorý to všetko spôsobuje, s diablom, však stále zúri. Dennodenne sa vydávame na front. Nevieme, akí sa z neho vrátíme. V duchovnom boji víťazstvo dosiahneme len duchovnými zbraňami. Božím Duchom, Božím Slovom. S ním nie sme nikdy sami. To treba vedieť! Najmä vtedy, keď sme zbití, v kríze, na lopatkách.

Spracoval R. Nitran, farár

Z rozprávania kňaza

(Srdce Pastiera – blog vdp. Jaroslav Máčovský)

Ubehlo už viac ako desať rokov, ako som hral v telocvični s malými druhákmi a tretiakmi futbal, v rámci hodiny telesnej výchovy. Suploval som učiteľa, ktorý ochorel, ale presne si to už nepamätám. Pamätám si však na malého druháčika Radka, ktorý sa domáhal jedenástky, ale ja som usúdil, že to nebol faul na penaltu. On sa na to nahneval, sadol si na lavičku a začal trucovať, že už do konca hodiny hrať futbal nebude. Na moju prosbu, aby začal hrať, mi povedal: „Prídem za tebou na faru s mojím otcom a strelíme ti guľku do hlavy.“ Odpovedal som mu,

že budem mŕtvy a pôjdem do neba. A jeho reakcia bola nasledovná: „Tam je môj dedko a aj tam ťa zbije.“ Pomyslel som si, že kde sa to taká zlosť v ňom berie, keď ani po smrti by mi nedoprial odpočinku. Dúfam, že jeho dedko je naozaj v nebi a oroduje za nás i za svoju rodinu na zemi.

Je správne chrániť deti pred Zlým. To musia robiť rodičia. Mali by veľmi často deťom hovoriť o Ježišovi, že On je tá Osoba, ktorú treba najviac milovať. Vďaka dobrým a veriacim rodičom sú dnes aspoň niektoré deti pri Ježišovi a On ich požehnáva. V opačnom

prípade, ak rodičia neprivádzajú svoje deti k Ježišovi, prichádza k nim diabol a ľahko s nimi môže manipulovať. Mnohé deti zažívajú stavy úzkosti, neprimeraného strachu a dobre nespia. Aby sa to zmenilo, treba sa vrátiť k Ježišovi. On neustále na zemi hovorí: Vráťte sa k mojej láske. Obráťte sa ku mne celým svojim srdcom a ja Vás zachránim. Lenže viera mnohých ľudí je taká, že tomu neveria. Radšej vyhľadávajú liečiteľov, o ktorých nikto nič nevie.

Väčšina rodín žije v súčasnosti bez Boha, bez častého

pristupovania k sviatostiam. Rodičia a ani deti nechodia na svätú spoveď. Je mi ťažko o tom hovoriť. Kiežby sme všetci viac počúvali to, čo nám hovorí Ježiš. Lenže ľudia často strhávajú ľudí do bludu. Mnohokrát je za tým vidieť činnosť diabla, ktorý manipuluje ľuďmi. Vzoprimo sa mu a utečie od nás. Nasledujme Ježiša, ktorý za nás obetoval život, zomrel za nás. Nebuďme neveriaci, ale veriaci. Všetko dobré Vám prajem. Hojnosť požehnaní od nášho Pána a život v radosť, ktorú Vám nikdy nik nevezme.

Nedeľa Dobrého Pastiera

(Máš rád svojho kňaza – blog Katarína Mikulová – denník POSTOJ)

Pochádzam z rodiny, ktorá si kňazov odjakživa ctí. Pamätám si, že k nám chodievali už v čase môjho detstva. Mama uvarila dobrý obed a s kňazom viedli debaty. Bolo zaujímavé dozvedieť sa, ako kňaz žije a rozmyšľa. Skúmala som jeho dušu, lebo o Pánu Bohu vedel akosi viac a to ma fascinovalo. Vďaka mojej výchove sa zaujímam o kňazov aj dnes. Mrzí ma však, že v tom len málokedy nájdem pochopenie.

Na jednej strane tomu rozumiem. Existuje veľa kňazov, ktorí nerobia cirkvi tú najlepšiu reklamu. Keď počujem o takých, ktorí sa správajú nadradene a nechajú sa obsluhovať, je mi nedobre a mám veľké nutkanie sa modliť. Počula som aj iné. Ako sú kňazi neláskaví, každý milodar berú ako samozrejmosť, dbajú na to, aby ich ľudia z farnosti obletovali a nekriticky obdivovali. Dobré viem, že kňazi nie sú dokonalí. No nemôžem sa ubrániť dojmu, že pri všetkých ich chybách nám dávajú nekonečne viac. Aký hriech alebo škandál by dokázal zničiť hodnotu krstu? Sviatosti zmierenia? Jediného svätého prijímania? „Kto nebude jesť moje telo a krv, nebude mať v sebe život.“, hovorí Pán Ježiš v Evanjeliu. Nevieť ako vám, ale mne z toho logicky vyplýva, že kňazi sú pre našu spásu kľúčoví. A preto si zaslúžia náš záujem.

Prejaviť kňazovi pochopenie sa však veľmi nenosí. V spoločnosti totiž vládne všeobecné presvedčenie, že kňazovi je sveta žiť. Že cez deň nič nerobí – len odslúži svätú omšu, vyspovedá zopár ľudí. A farníci mu po zvyšok dňa nosia domov rezne a koláče. Ale kňaz nie je karikatúra z českej komédie. Je reálny, ľudský a slabý ako my.

Ako teda žije kňaz súčasnosti? Z môjho pozorovania je dosť preťažovaný. Ak niekto pozná, čo je to vyhorenie, je to celkom určite katolícky kňaz. Stretávame sa totiž s dvoma súbežnými javmi. Po prvé – kňazov je stále menej. Môže za to konzumná kultúra, prázdne semináre atď. Po druhé – veriach s komplikovaným duchovným životom stále pribúda, kostoly praskajú vo švíkoch. Logicky sa teda stretávame s trendom, kedy pripadá na jedného kňaza vysoký počet veriach. Efekt je evidentný: každodenné spovedanie, katechézy, duchovné rozhovory sa starajú o veľký fyzický a emocionálny výdaj, čo má za následok, že na konci dňa padá kňaz do postele ako odšťavený citrón. Drží ho len Božia milosť a viera, že všetku tú námahu nepodstupuje zbytočne.

7 skutkov lásky, ktoré možno prejaviť voči kňazovi:

1. Viem, čím úplne najviac potešíte kňaza. Tým, že ho začnete vnímať ako človeka a nie ako anjela z neba. Aj kňaz je len človek. Žije v tejto dobe rovnako ako my, vystavený pokušeniam sveta, bitý mediálnymi kauzami a všeobecným „protikatolíckym hejtom“. Aj preto má plné právo cítiť sa niekedy zle, ochorieť a mať zlú náladu. Ak zbadáte na kňazovi slabosť, prejavte mu súcit. Hlavne ho nesúďte a nehovorte o jeho pokleskoch na rodinnom obede ako o najnovších bulvárnych správach.

2. Nečudujte sa, keď vidíte kňaza odísť na dovolenku. Alebo keď ho stretnete sedieť v reštaurácii, či piť pivo. Sú ľudia, ktorí majú tendenciu okamžite hodnotiť – tomu sa žije, to bude pôžitká! Buďme normálni. Oddychovať potrebujeme predsa všetci.

3. Dobrý kňaz žije pre svoju službu – bohoslužbu

a vysluhovanie sviatostí berie vážne. Preto automaticky potešíte kňaza vtedy, keď budete na omšu chodiť včas, budete na omši bdieť a duchom prítomní, vypnete si telefón a nebude vám zvonit. Poteší aj nábožný spev, spôsobilé vytváranie radov počas rozdávaní Eucharistie, poctivá príprava na spoveď, či zreteľné odpovedanie na kňazove výzvy počas omše.

4. Keď je nedeľa a kňaz má za sebou niekoľko omší, zväzťe, či za ním musíte ísť práve teraz do sakristie. Iste, sú veci, ktoré sú neodkladné a treba ich riešiť. No ruku na srdce: koľkokrát tam ľudia prichádzajú s banalitou? Prídu sa sebastredne prihlásiť o slovo, okomentovať vypočutú kázeň, debatovať na aktuálnu politickú či náboženskú kauzu a tak ďalej. Budú lepšie príležitosti.

5. Pomôcť sa dá kňazovi aj prakticky. Možno je osamelý a obeduje mrazenú pizzu. To sa často stáva kňazom na vidieku alebo v mestách, kde je zbožnosť veľmi slabá. Je dobré sa mu ohlásiť, ponúknuť mu občasnú spoločnosť.

6. Keď niečo na omši tak povediac „nevyjde“, alebo vo vašej farnosti niečo ideálne nefunguje, je dobré hneď nefrflať a nekritizovať. Falošný tón, zmätky s kadidlom, nefunkčný mikrofón. Treba si uvedomiť, že omša nie je koncert. Oveľa viac ako znepokojivé pohľady pomôže krátka vnútorná modlitba a trpezlivosť.

7. Nebojte sa svojho kňaza pochváliť. Možno sa vám páčila kázeň, výzdoba pri oltári, slávnostný spev či bohoslužba. Povzbudiť môžete aj svojho spovedníka. Usmev kajúcnika mu dodá radosť a možno aj motiváciu do ďalších dní.

Niektorí sa môžeme odvolávať na vlastnú prácu a vlastné problémy – kto nám prejaví súcit? Treba však myslieť na dve veci. Kňaz nežije v rodine, nečaká ho doma manželka s teplou večerou. Vianočné sviatky neprežíva pri rozprávke, ale naopak – má množstvo práce, azda najviac z celého roka. Druhým a oveľa dôležitejším argumentom, prečo si kňaz zaslúži empatiu veriach, je už spomínaná nevyhnutnosť kňazského povolania pre našu spásu. Chcete chodiť na svätú omšu? Potrebujete kňaza. Chcete si dať pokrstiť dieťa? Potrebujete kňaza. Buďme si tejto spojitosti vedomí. Tie najväčšie veci v živote veriaceho človeka sú nevyhnutne spojené s kňazom. A aj keď sú kňazi hriešni a musia do svojho povolania neustále dorastať – sú nám darom už dnes, teraz, v tejto chvíli.

Mám dojem, že nám vo vnútri cirkvi chýba spolupatričnosť. Že nevieme ľahať za jeden povraz. Miesto toho, aby sme oslabené miesto podržali svojou duchovnou či praktickou pomocou, sa pridávame ku kritikom, hľadáme chyby, sťažujeme sa na maličkosti. Pritom sú na svete miesta, kde je kňazov ako šafranu. Kde musia ľudia precestovať kilometre, aby sa zúčastnili na svätej omši. Alebo kde je sviatosť zmierenia dostupná len príležitostne, lebo kňaz je v inom meste, či krajine. My máme kňaza možno ubytovaného za rohom. Je pripravený vstať ráno, aby nám sprostredkoval Eucharistiu, odpustenie, priniesol našej duši duchovnú útechu. Vážime si to ešte vôbec? Niektorí určite áno. A im venujem jedno láskyplné ďakujem. Vďaka. Vďaka! Za to, že ste!

Pred päťdesiatimi rokmi

Pracovníci družstva v roku 1970

Rok 1970 plynul v znamení osláv 100. výročia narodenín V. I. Lenina. V tomto roku konsolidácia pomerov po krízových rokoch rýchlo pokračovala. KSC sa rozhodla pravicových oportunistov poraziť politicky. Na pracoviskách sa úspešne rozvíjalo súťaživé hnutie, upevňovala sa pracovná disciplína a výroba sa zvyšovala. Badateľne sa zlepšilo zásobovanie obyvateľstva potravinami a priemyselným tovarom. Nákupná panika sa už neobjavila. Vplyvom cenového moratória už nedochádzalo k zvyšovaniu cien. V obchodoch sa objavil i taký tovar, ktorý v rokoch 1968 – 69 bol nedostatkový. Ťažkosti boli iba s pevnými palivami. Domácnosť dostala iba 20 q uhlia.

Zo zahraničných udalostí v obci malo priaznivý ohlas podpísanie zmlúv medzi ZSSR a NSR a medzi Poľskom a NSR. Vojnové konflikty sa neurovnali ani na strednom východe, ani vo Vietname.

Popis obce

V tomto roku boli v obci prevedené významné práce, ktoré prispeli k výstavosti a ku skrášleniu obce i ďalšiemu vylepšovaniu životného prostredia. Dňa 15. 1. boli započaté zemné práce na stavbe druhej družstevnej 12 - bytovej jednotke. Do konca roku hrubá stavba bola

hotová. 13. mája započala výstavba vodovodu na Kúrii a na cintoríne. Do konca roka mali už občania namontované aj prípojky. 19. júla 1970 Zväz záhradkárov a ovocinárov slávnostne uviedol do prevádzky sušiareň ovocia v prízemí bašty číslo štyri. 31. 12. 1970 bola na MNV dodaná nová rozhlasová ústredovňa a iný materiál na rekonštrukciu miestneho rozhlasu. 22. 9. 1970 z neopatrnosti pracovníkov na novostavbe ZŠ vznikol požiar. Zhorel jeden vagón polystyrénu a niekoľko okien. Dňa 12. 10. 1970 JRD započala prácu na druhej štvorbytovke pre svojich pracovníkov. Dňa 26. 10. 1970 JRD započala prácu na výstavbe sociálno – kultúrnej budovy. Do konca roka bola dokončená hrubá stavba pavilónov A, B, C, D, novostavby ZDŠ a učiteľskej štvorbytovky. Taktiež bola dokončená hrubá stavba obchodného strediska. V máji a júni 1970 bola upravená časť námestia. Boli tu zatravnené dve plochy a pred farou bol vybudovaný betónový chodník.

Obyvateľstvo

V dňoch 1. – 6. decembra 1970 bolo v celej ČSSR prevedené sčítanie ľudu, domov a bytov. Na základe tohto sčítania mala Chtelnica 2548 obyvateľov. Dňa 27. 5. 1970 bolo vydané žiakom ZDŠ 104 občianskych

preukazov. Slávnosť sa konala v sobášnej sieni MNV. Občianske preukazy odovzdal predseda MNV Karol Bašník a kpt. Jozef Jašík.

Počasie

Na začiatku roka vládlo mierne počasie. Od 5. do 11. 1. sa zozimilo a teplota klesla na -12°C . Boli aj veľké snehové fujavice a na cestách boli kalamity. Február býval polojasný, nočné teploty bývali v rozmedzí od -5°C až -8°C . V druhej polovici februára sa ochladilo na -12°C . Dňa 22. 2. snehová prikrývka zhrubla na 40 cm. Celý marec a apríl bol chladný a oblačný, s občasnými zrážkami. Aj na začiatku mája boli prehánky. Dňa 11. 5. bola veľká búrka a prietrž mračen. Na Dolnom konci boli záplavy, potom bolo pekne. Začiatok júna bol chladný. Od 27. 6. do 14. 7. bolo veľké sucho a horúčavy dosiahli $30 - 33^{\circ}\text{C}$. August bol teplý a suchý, čo sa pretiahlo aj do jesene. Dňa 28. 9. sa schladilo. V dňoch 10. – 14. 10. bolo pekné slnečné počasie. V noci boli príjemné mrazy. V novembri teploty boli $4 - 9^{\circ}\text{C}$ s občasnými prehánkami, ktoré vládli aj začiatkom decembra. Dňa 6. 12. napadol snehový poprašok. Celý december bol mierny.

Správa obce

Od 1. 1. 1970 v Chtelnici začal pokusne pôsobiť Obvodný úrad MNV. V dôsledku toho v aparáte MNV nastali veľké zmeny. MNV za vedúceho OÚ MNV vymenoval doterajšieho tajomníka MNV Vojtecha Miezgu. Za referentov pre tento úrad boli ustanovení: Marta Oslejová, Viera Krihová, Mária Orichová – Ďurišová, Jozef Piačka a za administratívnu silu bola prijatá Emília Honzová. V aparáte MNV zostal predseda MNV Karol Bašník, administratívna pracovníčka Mária Bocánová a Gejza Pockody, ako úväzkový tajomník.

Prepis je zachovaný v pôvodnej úprave a pravopise. Je krátky.
Kronikár: Gejza Pockody

V zdravom dome a v záhrade žijú šťastní ľudia

Mobilný domček s dvoma poschodiami

kde sa pozornosť venuje jednému druhu plodiny, živočíchy na pozemku sa považujú za škodcov a do prírody sa neustále zasahuje chemickými látkami. Naopak v permakultúrnej záhrade platí, že s prírodou nebojujeme, ale spolupracujeme. Namiesto postrekov pracujeme preventívne – staráme sa hlavne o kvalitu pôdy, mikroorganizmy v nej nezabíjame, ale budujeme. Riešením je opäť snažiť sa napodobniť pôdu v lese, kde málokedy nájdeme kúsok zeme nepokrytej listami alebo iným organickým materiálom. Ak v záhrade prikryjeme pôdu napríklad slamou, zabezpečíme si navyše

aj pomalšie vysychanie zeminy a menej "buriny".

V piatok 28. februára do chcelníckeho materského centra Makovička zavítala naozaj inšpiratívna rodina zo Štefanovej pri Budmericiach. Zuzana a Ján Matúšovci sa prišli okrem iného podeliť o svoje skúsenosti s bývaním v tzv. mobilnom dome. Takýto spôsob bývania je odpoveďou pre ľudí, ktorí túžia po vlastnom bývaní, no nechcú sa zadlžiť na celý život. Sympatická dvojica svoj ekologický dom v ovocnom sade postavila len za 4 mesiace, s rozpočtom 25 000 eur. Je ho navyše kedykoľvek možné naložiť na 2 kamióny a previesť na nové miesto! Dom je recyklovateľný a vďaka použitým materiálom (najmä drevo, korok, hlina, bavlna...) bývanie v ňom vplýva pozitívne na zdravie jeho obyvateľov.

Ako sme si mohli vypočúť aj na prednáške, ide celkovo o tvorivý životný štýl – nielen pri stavbe domu, zakladaní záhrady, ale aj pri formovaní svojich postojov k okoliu. V každom probléme, s ktorým sa stretneme, je skryté zároveň aj pozitívne riešenie. S prírodou je potrebné spolupracovať, nie bojovať. A my by sme mali byť tiež čo najviac v súlade s prírodou vo všetkom, čo robíme, nie sa ju snažiť ovládnuť.

Prečo si ale ľudia vyberajú život v dome? Veľmi často je dôvodom aj vlastná záhrada. Aby bola plná života, dopestovali sme si v nej zdravé potraviny a hlavne sa veľmi nenadrelí, môžeme sa pri jej zakladaní riadiť tzv. permakultúrnymi princípmi. Podobne si navrhli svoj pozemok okolo ich mobilného domu aj Matúšovci a počas prednášky sme sa dozvedeli tiež veľa tipov, ako si podobnú záhradu založiť.

Jadrom permakultúry je základná túžba robiť to, o čom si myslíme, že je správne a stať sa tak aktívnym prvkom pri vytváraní zdravej spoločnosti a nie zostať súčasťou problému.

Čo znamená slovo permakultúra? Dalo by sa povedať, že to je vlastne zdravý sedliacky rozum využívaný na trvalo udržateľné hospodárenie na svojom pozemku. Permakultúrna záhrada sa podobá na les. Keďže stromy, kríky, byliny a zelenina tu rastú spoločne, dosiahneme tak oveľa väčšiu úrodu ako iba v zeleninovej záhrade alebo v ovocnom sade. Na rovnakej ploche sa pestuje zároveň niekoľko rôznych plodín v úrovniach nad sebou a človek tak ľahšie dosiahne napríklad potravinovú sebestačnosť. Najmä ak do záhrady doplní ešte zvieratá - či už priláka rôzne divo žijúce, ako napríklad motýle, plazy, vtáky, alebo si na pomoc s udržiavaním pozemku zoženie napríklad ovečky, prípadne sliepky. Je to úplne iný pohľad na pestovanie ako v štandardnom poľnohospodárstve,

Text: Mgr. Michaela Bocánová Bartíková

Foto: www.lifereset.sk

Rodina Matúšovcov

Rybárska výstava v Inchebe

Rozhovor v Teleráne

V januári tohto roku sme prijali pozvanie organizátorov rybárskej výstavy v bratislavskej Inchebe. Zúčastnilo sa jej aj šesť obyvateľov z Chtelnice. Pripravili sme na tri dni komplet program rybárskych prednášok a deti z detského rybárskeho krúžku navyše zaúčali najmenšie deti z celého Slovenska do tajov rybolovnej techniky. Bolo radosť sledovať ako Alex a Dávid Piešťanský pod dozorom ich dedka pána Cibrína, s trpezlivosťou vysvetľovali techniku, aby správnym spôsobom triafali do terča, povzbudzovali a radovali sa z ich úspechu. Nezabudli sme ani na ich ocenenie, ktoré sme zabezpečili vďaka sponzorom. Všetky deti tak odchádzali domov

s krmivom RYPOMIX a rybárskym bičom.

Veľmi kladne hodnotený bol aj hudobný doprovod výstavy. O príjemnú atmosféru sa postarala skupina Sebi Band z Chtelnice, zložená z Dezidera, Matúša a Sebastiána Czánika. Návštevníci ich nielen počúvali, ale mnohí si s nimi zaspievali a dokonca aj zatancovali.

Veľký záujem verejnosti aj zo zahraničia, vzbudila nami vybudovaná plošina pre imobilných rybárov ktorú sme na výstave odprezentovali. Tú sme tesne pred výstavou v našej klubovni na Sĺňave dokončili a potešil nás záujem verejnosti a aj médií.

Potešení ostali v rámci

slávnostného oceňovania aj iní. Za dlhoročnú podporu detí a mládeže v DRK Jaroslava Helera, za viacročnú prácu pre mladú generáciu rybárov na Slovensku, množstvo odvedenej práce pri výstavbe prvej detskej rybárskej klubovne na Slovensku, a množstvo ďalších aktivít bol udelený Rad Svätého Petra pánovi Pavlovi Cibrínovi. Ďalším odmeneným za svoje viacročné aktivity a pomoc pre mladých rybárov a aj propagáciu rybárstva, bola aj skupina Sebi Band. Osobne im za všetko ďakujem. Vždy hovorím, že keď človek v živote urobí aj niečo pre druhých, zostanú mu spomienky, ktoré mu určite nik nezoberie. Ešte raz všetkým veľká vďaka za pomoc a podporu.

Zároveň dúfam, že medzi nás prídu aj ďalšie deti so záujmom o rybárstvo. Kontaktovať nás môžu aj mailom: zpsrpiestany@gmail.com alebo aj na facebooku v skupine DRK JAROSLAVA HELLERA.

Text a foto: Jaroslav Heller

Vystúpenie Sebi Band

Spoločná fotografia

Odvzdávanie ocenenia Pavlovi Cibrínovi

Poľovná zver v našom regióne - kačica divá

Kačica divá (*Anas platyrhynchos*) je zúbkozobec z čeľade kačicovitých. Kačica divá patrí medzi najvýznamnejšie druhy vodnej úžitkovej pernatej zveri. Vyskytuje sa na celej severnej pologuli, od Európy cez Áziu, až do Severnej Ameriky. Bola dovezená aj na Nový Zéland a do niektorých oblastí Austrálie. V mnohých mestách sa vyskytujú kačice divé, ktoré sú skrížené s kačicou domácou a vyznačujú sa odlišným sfarbením. Je to najbežnejšia kačica Európy. Hniezdi od nížin až do predhorí, a vo vhodných podmienkach sa vyskytuje i vo vyšších polohách nad 2 000 m.

V poľovníckej praxi sa zaužívalo delenie kačíc podľa niektorých anatomických a morfológických znakov do troch skupín: a) kačice plávavé, sem patrí už spomenutá kačica divá, kačica chrapľavá, kačica chrapková, kačica ostrochvostá, kačica chrípľavka, kačica hvizdárka, lyžičiarka pestrá, húska pestrá, b) kačice potápavé, sem patrí chochlačka sivá, chochlačka bielooká, chochlačka vrkočatá, hlaholka obyčajná, hrdzavka potápavá, c) kačice potápače, sem patrí potápač malý, potápač prostredný, potápač veľký.

Najväčšie zastúpenie má u nás kačica divá. Kačica divá produkciou diviny patrí medzi významné druhy. V našich poľovných revíroch sa nachádzali vždy vysoké stavy kačice divej. Množstvo kačíc je vidieť aj na chtelnickej priehrade, pri hornej nádrži na Čekline a v nádrži na Víteku. Hmotnosť dosahuje 850 - 1500 gramov. Jej dĺžka je približne 58 cm, rozpätie krídel až 95 cm a dokáže letieť maximálnou rýchlosťou 110 km za hodinu. Káčer je približne o štvrtinu ťažší ako kačica, má na hlave a krku lesklé tmavozelené perie a žltozelený zobák. Na krku má bielu obrúčku a hrud', chrbát, krídla sú gaštanovo hnedé.

Kačica divá žije v pároch, hoci káčer sa o potomstvo nestará. Párikujú sa v jeseni, prípadne v zimných mesiacoch. Vo februári - marci dochádza k páreniu, ktoré je pomerne hlučné a predchádza mu intenzívny tok. Samica sa po spárení uchýli na skryté miesto a tu znáša do hniezda 8 - 15, výnimočne až 20 jednofarebných vajec, na ktorých sedí 25 až 28 dní. Hniezdo býva umiestnené na zemi v trstí, v porastoch burín, žihľavy, pri kmeňoch stromov, na svahoch, v rázsochách vetiev, na šikmých konároch, na stohoch slamy, v bútlavinách, vo vtáčích búdkach a podobne. Na vajciach sedí iba samica. Po opustení hniezda zakrýva vajcia vlastným perím, ktoré si natrhá z podbrušia. Hniezdo býva niekedy vzdialené od vody

aj niekoľko sto metrov. Káčatá sa liahnu naraz. Kačica ich odvádza k vode, môžu hneď plávať, kde sa zdržiavajú až do doby, keď sú schopné lietať. Život vo vodnom prostredí kačiciam umožňujú plávacie blany medzi prstami na nohách a masťné perie, ktoré sa mastí tukom z mazovej žľazy, ktorá sa nachádza pri koreni chvosta. Plávacie blany medzi prstami nôh umožňujú nielen dokonalý pohyb vo vodnom prostredí, ale i zaujímavý pristávací manéver v závere letu – pri dosadaní na hladinu pripomínajú vodné lyže. Kačica dáva pozor na mláďatá asi 60 dní. Káčatá sa živia vodným hmyzom, larvami a bielkovinovou potravou živočíšneho pôvodu. Sú závislé na kačici, ktorú všade nasledujú. Schopnosť lietania získavajú v ôsmom týždni života. Káčery sa v čase hniezdenia zdržujú v krdľoch a na výchove mláďat sa nepodieľajú.

Zvláštnosťou pri kačici divej je výmena peria. Drobné obrysové perie mení dva razy do roka. Na jar aj káčery „preperujú“ do letného operenia, ktoré je farebne podobné opereniu kačíc. Majú ale viacero znakov, podľa ktorých sa dá káčer odlíšiť, napr. krídlné krovky sú bledé, jednofarebné. Letné operenie káčat je podobné samiciam. V septembri - októbri kačice divé prchnu do svadobného šatu, v ktorom pretrvávajú až do jari. Veľké perá „letky“ prchnu kačiciam tak, že približne v júli až v auguste letky kačice menia naraz. V tom čase strácajú schopnosť letu, ktorú nadobúdajú po narastení letiek až koncom augusta. V jesennom a zimnom období sa u nás vyskytujú kačice severských populácií. Časť našej populácie sa posúva ďalej na juh do Talianska, Francúzska, Španielska. Pri zamrznutí stojatých vôd sa koncentrujú na tečúcich tokoch. Často v tisícoch odpočívajú na ľade.

Za potravou v krdľoch zalietajú na polia. Dospelé jedince dávajú prednosť rastlinnej potrave. Živia sa obilninami, kukuricou, konzumujú veľké množstvá semien burín, ktoré nachádzajú v hojnom množstve aj priamo na brehoch vodných tokov. Zožerie aj hmyz, larvy, malé rybky, žubrienky, ikry, žaby, červíky. Na jeseň žerie aj žalude a orechy. Na krmných miestach žerú príležitostne aj chlieb, kuchynský odpad. Pri hľadaní potravy a v nebezpečenstve sa kačice ponárajú. Chvost pritom vyčnieva z vody. Zobákom odhrýzajú časti rastlín a vytláčajú vodu, ktorú tiež prijali, cez rohovité vrúbky po krajoch zobáka. Takto upravený zobák je výborným orgánom pri preceďovaní vody s potravou.

Kačica divá sa na Slovensku loví od 1. septembra do 31. januára. Uprednostňuje sa poľovačka počas ranného alebo večerného ľahu. Pri takejto poľovačke sa používa tiež poľovný pes, napríklad maďarská vyžla, ktorý spoľahlivo vyhladá a donesie zastrelený kus. Praktizuje sa aj vábenie vysadením umelej kačice alebo napodobňovanie kačacieho volania vábničkou. Na Slovensku bolo v roku 1968 ulovených 14 771 ks kačíc a teraz sa ročne loví cca 20 000 kačíc. Tu je vidieť, že aj stavy tejto pernatej zveri sa poľovníkom darí zvyšovať a zachovať ju pre budúce generácie.

Text: Ivan Cisár

Foto: Ivan Vančo

35. ROČNÍK
BEH
OSLOBODENIA
CHTELNICE

V SOBOTU 25. 04. 2020
NÁMESTIE CHTELNICA
USPORIADATELIA SA TEŠIA NA VAŠU ÚČASŤ!

JARNÁ
KVAPKA
KRVÍ

28. 05. 2020
O 8:00 HOD.
V JEDÁLNI ZŠ CHTELNICA

  PITNÝ REŽIM A RAŇAJKY SÚ ZABEZPEČENÉ.
NEZABUDNITE SI OBČIANSKY PREUKAZ A PREUKAZ POISTENCA.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA**PORUCHOVÉ LINKY**

Elektrina – 0800 111 567

Voda - 033/596 61 94

Plyn - 0850 111 727

Káblovka - 0902 441 588

Tiesňové volanie - 112

OBECNÝ ÚRAD

033/779 41 25, 033/779 42 05

0901 910 009

Po 8.00 - 12.00 13.00 - 15.30

Ut 8.00 - 12.00 13.00 - 15.30

St 8.00 - 12.00 13.00 - 17.00

Št **nestránkový deň**

Pi 8.00 - 13.00

OBECNÝ PODNIK SLUŽIEB

033/779 42 02

POŠTA Chtelnica

033/779 41 38

Po 7.30 - 11.30 13.00 - 15.00

Ut 7.30 - 11.30 13.00 - 15.00

St 7.30 - 11.30 13.00 - 17.00

Št 7.30 - 11.30 13.00 - 15.00

Pi 7.30 - 11.30 13.00 - 15.00

LEKÁREŇ

033/779 42 60

AMBULANCIA VŠEOBECNÉHO**LEKÁRA**

MUDr. Lucia Gajdošová

033/779 41 18 - od 13.00 do 14.00

ambulanciachtelnica@gmail.com

AMBULANCIA PRE DETI**A DORAST s. r. o.**

MUDr. Marta Hermanová

033/779 42 11, 0908 718 813

ZBERNÝ DVOR

pondelok zatvorené

utorok-piatok 10.00 - 17.00

sobota 8.00 - 13.00

Obedné prestávky (okrem soboty)

12.00 - 13.00